

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

ОПРЕДЕЛЕНИЕ №1

София, 5 май 1998 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Живко Сталев

Членове: Асен Манов

Иван Григоров

Цанко Хаджистойчев

Тодор Тодоров

Станислав Димитров

Александър Арабаджиев

Неделчо Беров

Георги Марков

Димитър Гочев

Маргарита Златарева

Стефанка Стоянова

при участието на секретар-протоколита Силвия Василева разгледа в закрито заседание, проведено на 5 май 1998 г., конституционно дело № 20/1997 г., докладвано от съдията Александър Арабаджиев.

Делото е образувано на 20 декември 1997 г. по искане на 70 народни представители от XXXVIII Народно събрание, направено на основание чл.149, ал.1, т.2 и 4 от Конституцията.

Искането има за предмет разпоредбите на §5 (чл. 15, т. 2), §7 и §12 от Закона за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията (ЗИДЗРТ), приет на 25 ноември 1997 г. (ДВ, бр.112 от 28 ноември 1997 г.). Изтъква се, че едновременно с приемането на този закон Народното

събрание е приело и Закона за ратифициране на Европейската конвенция за трансгранична телевизия (ЕКТТ) – ДВ, бр.117 от 10 декември 1997 г. Изложени са и съображения, с оглед на които се поддържа, че посочените разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията противоречат на разпоредби от тази конвенция.

От съдържанието на искането може да се заключи, че в него се държи сметка за обстоятелството, че съответствието на споменатите законови разпоредби с международен договор се оспорва при условията на чл. 149, ал. 1, т. 4 от Конституцията при положение, че актът на Народното събрание, с който международният договор е ратифициран, следва във времето оспорения закон. Може да се приеме също така, че поддържаното несъответствие на въпросните законови разпоредби с посочената конвенция се приравнява от авторите на искането на несъответствие с Конституцията.

Наред с това в искането се поддържат основания за противоконституционност и с оглед на предходни решения на Конституционния съд, като се обосновава несъответствие на оспорените законови разпоредби с тези решения.

С определение от 5 февруари 1998 г. Конституционният съд е констатирал, че в този му вид искането съдържа недостатъци, които подлежат на отстраняване. С тази цел на народните представители, направили искането, са дадени указания да уточнят основаниято (основанията), на които то е направено, а специално по отношение на искането за установяване на противоконституционност - да посочат противоречията с Конституцията на оспорените разпоредби.

От друга страна, в същото определение е прието, че във връзка с поддържаното несъответствие на разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията с Европейската конвенция за трансгранична телевизия се пораждат въпроси - отбелязани в

обстоятелствената част на същото определение - които подлежат на разрешаване във фазата по допустимостта. За да изразят становища по тези въпроси са конституирани като заинтересувани страни по делото Народното събрание, Министерският съвет, Министерството на външните работи, Комитетът по пощи и далекосъобщения и Националният съвет за радио и телевизия.

В изпълнение на дадените им с посоченото определение указания от страна на народните представители, направили искането, е заявено, че то се поддържа на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията не с оглед на пряко противоречие на оспорените разпоредби с Конституцията, а с решения на Конституционния съд, незачитането на които има "смисъл на основание за противоконституционност". Във връзка с второто основание - по чл. 149, ал. 1, т. 4 от Конституцията – е отбелязано, че Законът за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията и Законът за ратифициране на Европейската конвенция за трансгранична телевизия са приети "почти едновременно", така че за законодателя е било ясно, приемайки закона, че той не съответства на редица разпоредби от международната конвенция.

Постъпили са и становища от Народното събрание, Министерския съвет и Комитета по пощи и далекосъобщения.

В становището на Народното събрание, изразено от Комисията по културата и медиите, не е взето отношение по поставените в определението от 5 февруари 1998 г. въпроси, а по основателността на искането.

В становището на Министерския съвет, като се поддържа, че искането е недопустимо, също не се съдържа отговор на повдигнатите в посоченото определение въпроси. Вместо това е взето отношение по първата хипотеза на чл. 149, ал. 1, т. 4 от Конституцията, отнасяща се до контрола за съответствие с Конституцията на международните договори. Същевременно се отбелязва като не оспорено обстоятелството, че

въпросната конвенция е станала част от вътрешното право при условията на чл. 5, ал. 4 от Конституцията.

В становището на Комитета по пощи и далекосъобщения е обърнато внимание върху обстоятелството, че Европейската конвенция за трансгранична телевизия не е влязла в сила по отношение на Република България, тъй като не са изпълнени изискванията на чл. 29, т. 4 от същата. На тази основа са развити съображения за недопустимост на искането.

Във връзка с влизането в сила на конвенцията по отношение на Република България е поискана информация от Министерството на външните работи относно датата на предаване при Генералния секретар на Съвета на Европа на ратификационния документ. В отговор на това запитване съдът е уведомен с писмо от 11 февруари 1998 г., че ратификационният документ все още не е депозиран.

Конституционният съд констатира, че се касае за конвенция, която е влязла в сила при условията на чл. 29, т. 2 от същата на 1 май 1993 г. По отношение на тази конвенция Република България е изразила съгласие да бъде обвързана с нея впоследствие. Следователно за нашата страна конвенцията влиза в сила при условията на чл. 29, т. 4 – на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца от датата на предаване на ратификационния документ.

Съгласно информацията, дадена от Министерство на външните работи с посоченото писмо, ратификационният документ все още не е депозиран при Генералния секретар на Съвета на Европа. Посочени са и причините, поради които предаването на ратификационния документ е забавено. Информация в този смисъл се съдържа и в становището по допустимостта на Комитета по пощи и далекосъобщения.

Изводът, който произтича от това обстоятелство, е че Европейската конвенция за трансгранична телевизия не е влязла в сила по отношение на

Република България, нито страната ни се е задължила при подписването на конвенцията, че ще я прилага временно преди да е влязла в сила по отношение на нея (чл. 29, т. 3 от конвенцията).

Съгласно чл. 149, ал. 1, т. 4 от Конституцията Конституционният съд се произнася за съответствието на законите с международните договори, по които България е страна. Извън всякакво съмнение е, че искането е направено именно на това основание, респективно, че то не се отнася до установяване на съответствие на закон с общопризнатите норми на международното право. При положение, че има за предмет установяване на съответствието на разпоредби от закон с международен договор, по който България все още не е страна, не са изпълнени изискванията на чл. 149, ал. 1, т. 4 от Конституцията, при които Конституционният съд може да упражни посоченото правомощие. Ето защо в частта му, в която е направено на това основание, искането е недопустимо и следва да бъде оставено без разглеждане (отклонено).

С оглед на изтъкнатото основание за недопустимост, Конституционният съд не намира за необходимо да обсъжда повдигнатия в определението от 5 февруари 1998 г. въпрос за евентуалната връзка между чл. 149, ал. 1, т. 4 и чл. 5, ал. 4 от Конституцията предвид на обстоятелството, че конвенцията не е обнародвана в “Държавен вестник”.

Що се отнася до искането за установяване на противоконституционност на посочените разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията (чл. 149, ал. 1, т. 2), направеното уточнение разграничава това основание на искането от отделно поддържаното несъответствие с Европейската конвенция за трансгранична телевизия (чл. 149, ал. 1, т. 4). Същевременно противоречието с Конституцията се обосновава с незначитане – при приемането на оспорените разпоредби – с предходни решения на Конституционния съд.

Тъй като в този смисъл допълнителното уточнение не се отклонява съществено от първоначалното искане, съдът не намира за необходимо да обсъжда дали то може да бъде направено само от един от народните представители, направили първоначалното искане.

От друга страна, Конституционният съд намира, че наведеното основание за противоконституционност подлежи на преценка във фазата по решаване на делото, а не от гледна точка на допустимостта на искането. Ето защо съдът приема за разглеждане тази част от искането.

Същевременно съдът констатира, че предметът на това искане съвпада с част от предмета на конституционно дело №19/1997 г. С определение от 16 декември 1997 г. е допуснато за разглеждане искането на друга група народни представители от XXXVIII Народно събрание за обявяване противоконституционността на разпоредби от същия Закон за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията, включително и на параграфи 5, 6 и 12.

При това положение съдът намира, че двете дела подлежат на съвместно разглеждане и решаване. За целта настоящото дело следва да бъде присъединено към к.д.№19/1997 г.

С оглед на допуснатото за разглеждане по същество искане по настоящото дело, на конституираните по това дело заинтересувани страни, както и на подателите на искането, трябва да бъде дадена допълнителна възможност да представят в 14-дневен срок писмени становища по основателността на искането.

Въз основа на изложеното и на основание чл. 19 от Закона за Конституционния съд Конституционният съд

ОПРЕДЕЛИ:

Допуска за разглеждане по същество искането на 70 народни представители от XXXVIII Народно събрание за установяване на

противоконституционност на §5 (чл. 15, т. 2), §7 и §12 от Закона за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията, приет на 25 ноември 1997 г. (ДВ, бр.112 от 28 ноември 1997 г.).

Отклонява искането на същите народни представители за установяване на несъответствие на посочените законови разпоредби с Европейската конвенция за трансгранична телевизия, ратифицирана от Народното събрание на 4 декември 1997 г. (ДВ, бр. 117 от 10 декември 1997 г.).

Дава възможност на народните представители, направили искането, и на конституираните по настоящото дело заинтересувани страни да изразят в 14-дневен срок писмени становища по основателността на допуснатото за разглеждане искане. На същите да се изпратят и преписи от настоящето определение.

Присъединява настоящото к.д. №20/1997г. към к.д. №19/1997 г. за съвместно разглеждане и решаване.

Прекратява производството по к.д. №20/1997 г.

Председател: Живко Сталев